

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

1. Η ΑΚΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΑΠΟΙΚΙΟΚΡΑΤΙΑΣ * (Μέσα 19^{ου} αι.- Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος)

➤ Αίτια αποικιοκρατίας:

- η αναζήτηση αγορών και πρώτων υλών
- η πίστη στην ανωτερότητα του δυτικού πολιτισμού και η πεποίθηση ότι πρέπει να εξαχθούν οι αξίες και οι θεσμοί του (πχ. οι Άγγλοι αναφέρονταν στο *χρέος του λευκού ανθρώπου*, οι Γάλλοι στην *πολιτιστική του αποστολή*)
- η φιλανθρωπία

➤ Ποιες χώρες ίδρυσαν αποικίες:

Η *Ισπανία*, η *Πορτογαλία*, η *Αγγλία* (η οποία έσπευσε να προσθέσει στις παλαιές της αποικίες, νέες, όπως την Αίγυπτο, το Σουδάν, τη Νότια Αφρική, την Ινδία και το Πακιστάν), η *Γαλλία* (στη ΒΔ. Αφρική), η *Ολλανδία*, η *Γερμανία*, το *Βέλγιο* και η *Ιταλία* (στην κεντρική Αφρική). Επιπλέον η *Ρωσία* εξαπλώθηκε στον Καύκασο, στην κεντρική Ασία και στη Σιβηρία, ενώ οι *ΗΠΑ* και η *Ιαπωνία* ενεπλάκησαν στην Αν. Ασία.

➤ Πού δημιουργήθηκαν οι αποικίες:

Στην Αμερική, στην Ασία, και τον Ειρηνικό Ωκεανό, σε υπανάπτυκτες οικονομικά και ανίσχυρες στρατιωτικά περιοχές του κόσμου.

➤ Βασικά στοιχεία των αποικιών

Η εγκατάσταση εποίκων από τις μητροπόλεις και η λειτουργία των κοινοτήτων τους ως πυρήνων της οικονομικής, κοινωνικής, πολιτικής και πολιτιστικής ζωής των αποικιών.

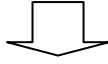
➤ Διαφορές από προγενέστερες φάσεις του φαινομένου

- Οι αποικίες δεν οφείλονται σε δημογραφικό πλεόνασμα ή ανεπιθύμητες πληθυσμιακές ομάδες (θρησκευτικές ή άλλες) του ευρωπαϊκού πληθυσμού
- Δεν ανέπτυξαν τους θεσμούς των ευρωπαϊκών μητροπόλεων

-
- Η έννοια της νέας αποικιοκρατίας είναι γνωστή και ως **ιμπεριαλισμός** και σχετίζεται στενά με τις έννοιες του **εθνικισμού** και του **μεσσιανισμού**.

➤ **Τρόπος εξάπλωσης των αποικιοκρατών**

Με τον εξαναγκασμό ή τη χρήση βίας σε βάρος των γηγενών πληθυσμών των φτωχών χωρών.

Εκτός της οικονομικής εκμετάλλευσης, παραδοσιακοί κοινωνικοί θεσμοί εξαρθρώθηκαν, συχνά χωρίς να αντικατασταθούν, με αποτέλεσμα πολλές από αυτές τις χώρες, όταν απέκτησαν εθνική ανεξαρτησία, να αποτελέσουν προβληματικά εθνικά κράτη χωρίς συνοχή (εμφύλιοι πόλεμοι κ.ά.).

➤ **Στόχοι της αποικιοκρατίας**

- Να εξυπηρετηθούν κυρίως οικονομικά και στρατηγικά συμφέροντα των μητροπολιτικών χωρών.
- Να επιβραβευτούν οι δυνατότητες και η ισχύς των μεγάλων ευρωπαϊκών χωρών για τις οποίες η αποικιοκρατική εξάπλωση αποτελούσε εθνικό στόχο

➤ **Θετικά αποτελέσματα της αποικιοκρατίας**

Δόθηκαν – ιδιαίτερα από τους Βρετανούς- θεσμοί διακυβέρνησης και ενότητας σε πληθυσμούς θρησκευτικά και γλωσσικά κατακερματισμένους

Εξαλείφθηκαν θανατηφόρες επιδημίες

Καταργήθηκε η δουλεία